

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12819

FAR KLEYNE KINDER

Isaac Leib Peretz

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

י. ל. פרץ

פאר קליינע קינדער

(געזאנג און שפיל)

1925

ווילנער פארלאג פון ב. א. קלעצקין

י. ל. פרץ

פאר קליינע קינדער

(געזאנג און שפיל)

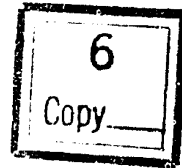
LIBRARY OF CONGRESS
DUPLICATE EXCHANGE

ווילנער פארלאג פון ב. א. קלעצקין

1925

Printed in Poland

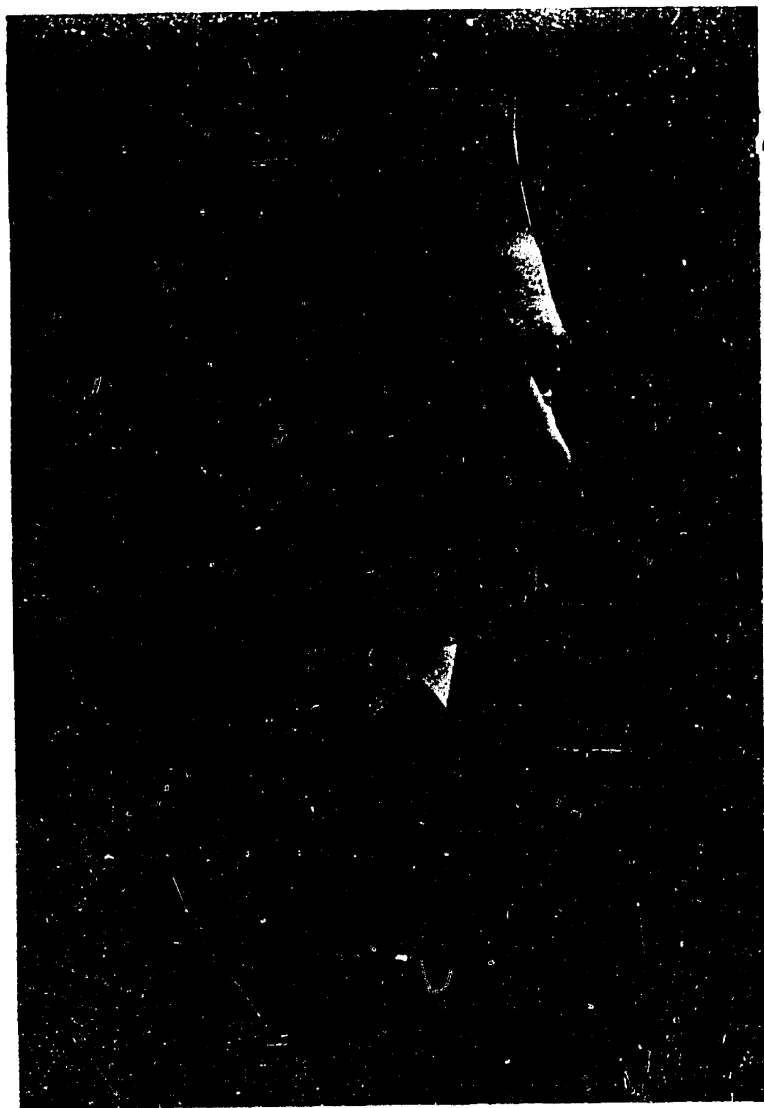

0251 K

SEP 5 1950

D

I. L. Perec. «Dla małych dzieci».
Drukarnia B. A. KLECKINA, Wilno.

י. ל. פרץ

פון פארלאג

די הונדערט מוטער און ווייניג-לידער, צאלן, אלף-בית און רעטענישן, שפילן און ארבעט-לידער, לאך-און שפאט-לידלעך, וואס קומען אריין אין דעם דאזיקן בוך, האט י. ל. פרץ אָנגעשריבן די לעצטע פאַר חדשים פון ווין לעבן. פון די אלע לידער זיי נען נאָר אַצען-צוועלף געדרוקט געווען אין די „גרייניקע ביימעלעך“ און אין דער זאַמלונג פון פרצעס „קינדער-לידער“ (דערשינען אין קיעוו אין 1918 אין איבערגעדרוקט אין ווארשע אין 1921). אלע איבעריקע לידער ערשיינען איצט צום ערשטן מאל.

די אלע קינדער-לידער זיינען געשאפן דורך שרען אין דער צייט, ווען ער איז מיטן גאַנצן ברען פון ווין נשמה פאַרכאַפט געווען מיט דער ארבעט און די קינדער-היימען פאַר די היימלאָזע קינדער וואס זיינען דאן אייפגעבויט געוואָרן אין ווארשע, פרץ האט זיך דאן אינטערעסירט מיט דעם גאַנצן אינערלעכן לעבן פון די קינדער-היימען, צוגעזען און געשפירט דעם מאַנגל אין ליטעראַריש-קינסטלערישן מאַטעריאַל פאַר די קינדער-שפילן און די קינדער-געוואַנגען און באַטלאָסן צו שאַפן די קינדער-לידער. די נייע שאַפונג דיקע קינדער-סביבה, דער געמיש פון טרויער און פרייד, ערנסט און לייכטזין, זאָרגלאָזיקייט אין שווער-געמיט שטראַלט ארום פון דעמדאָזיקן עפילאנדיקן שאַפן, מיט וועלכן עס זיינען פאַרבונדן די לעצטע טעג פון פרצעס לעבן אין ביי וועלכן פרץ האט אויסגעקויכט ווין נשמה.

» מוֹטְעֵר = לִיד עֵר.

1

קוק איך מיין קינדעלע-קליין
אין דיאויגן אַרײן,
מיין איך, די גאַנצע וועלט איז מיין!
ווען איך דיינע בעקעלעך קיש,
ווער איך געוונט און פריש, —
פריש און געוונט וואָלסמו מיר זיין!

יעדער מוטער לויבט איר קינד,
 אז עס איז דאָס בעסטע;
 איך האָב אַ קינד און לויב עס נישט,
 און ווייס: עס איז דאָס בעסטע!

יעדע מוטער לויבט איר קינד,
 אז עס איז דאָס שענסטע;
 איך האָב אַ קינד און לויב עס נישט,
 און ווייס, עס איז דאָס שענסטע!

יעדע מאַמע לויבט איר קינד
 און אומזיסט דאָס לויבן;
 מען שאַקלט מיטן קאָפּ נאָר צו, —
 קיינער וועט נישט גלויבן!

איך האָב דאָס שענסטע, בעסטע קינד
 און מו עס גאָר נישט לויבן,
 כאַטש ווער אויגן האָט, דער זעט,
 און באַדאַרף נישט גלויבן!

צו די פיסלעך.

(ביים אנטאן טיד-אין-זעקלעך).

- קונדיסימלעך, גוט מאַרגן אײך!
- ווי הייבט איר דען, ווי רופט מען אײך?
- אײך, דאָס רעכטע — לויפערמאַן!
- אײך, דאָס לינקע — שפּרינגערמאַן!
- לויפערמאַן, וואָס לויפסטו נישט?
- האָט דער שלאָף דײך נישט דערפּרישט?
- אוי, אײך בין געזונט און פּריש, —
- באַרוועס לויפן וויל אײך ניש!
- הוש, הוש! קונדעס-קליין
- אין זעקל אַריין!
- פאַר דיר אַ זעקל אויך פאַרהאַן, —
- הוש אַריין, דו שפּרינגערמאַן!
- וואָס פעלט אײך נאָך, וואָס רוט איר נאָך?
- שיכעלעך, שיכעלעך ווילי מיר נאָך!
- אַט שיכעלעך און צוגעשנירט,
- צונד, קונדיסיס, רירט אײך, רירט!
- צונם וואַסער, צו דער שיסל, —
- איז דאָס לאַבומלעך אַ ביסל!

אויפהייבנדיק דאָס
געפאלענע קינד.

עס איז אַ מאַן אַרײַן אין וואַסער
און אַרויס איז ער אַ נאַסער!
בינעם פון וואַסער דיך אַרויס
און טריקן דיר די אייגילעך אויס.
מיט אַ מיכל אויסגעווישט, —
מיט קיין הענטל רירט מען נישט!

ברייטעלע.

ברייטעלע, ברייטעלע-קליין!
ברייטעלע מוז קיילעכדיק זיין!
און יעצט שנעל, אין אויוון אַרײַן!
גענוג אין אייוועלע געזעסן, —
האַם-האַם! אויפגעגעסן!

דער הימל טריפט,
 זונעלע שיינט,
 ס'בלה=מידל
 לאכט און וויינט!

לערנענדיק גיין.

ענטעלע, ענטעלע, ענטעלע!
 פארוואס גייסטו נישט גראד?
 און דאס ענטל, ענטל זאגט:
 ווייל איך בין נישט קיין סאלדאט!
 כ'בין אן ענטל, כ'בין אן ענטל
 און גיי מיר ווי די באבע יענטל
 אהער — אהין געוואקלט זיך
 אין די שיינע רויטע שייך!

מיטן קינד מאנצנדיק.

טאנץ, מיידעלע, טאנץ
 אינם בלומען-קראנץ!
 זעסט, דער הימל
 לאכט מיט טרערן, —
 זעסט געשווינד
 א פלה ווערן!
 טאנץ, מיידעלע, טאנץ
 אינם בלומען-קראנץ!

(ראם זעלעט).

קלעזמערל, שפיל, קלעזמערל, שפיל!
 טאנצן וויל מירן מיידעלע!
 אינם גרינעם קליידעלע
 מאנצט עס מיט געפיל, —
 שפיל, קלעזמערל, שפיל!

ק ע ל בנע ל ע.

א קעלבעלע פארמאגן איך — מע=מע! מע=מע!
 ס'קעלבל אויף די אקסל טראגן איך — מע=מע=מע!
 צום מארק דערמיט זון איך לויפן,
 מינויל דאס קעלבעלע פארקויפן,
 קעלבעלע=שוועלבעלע — מע=מע=מע!

קונים, זיך צוזאמענלויפט! מע=מע! מע=מע!
 ס'ווערט א קעלבעלע פארקויפט! מע=מע=מע!
 איך פארקויף עם גאר נישט טייער,
 פאר א דרייער, פאר א צווייער!
 קעלבעלע=שוועלבעלע — מע=מע=מע!

קונה, קונה, כאפ און קויף! מע=מע, מע=מע!
 קונה וויל שוין; איך אנטלויף! מע=מע=מע!
 איך פארקויף פאר קיין געלט,
 ס'קעלבל איז מיין גאנצע וועלט!
 דאס קעלבעלע, דאס שוועלבעלע
 מע=מע=מע!

קיכלעך באַקן.

איך באַק, איך באַק, איך באַק!
 גענומען מעל פון זאק!
 דו הינדעלע, אן איי דערלאנג!
 דען דער אויוון ברענט שוין לאנג!
 געשווינד, הינדעלע, געשווינד, —
 איך באַק אַ קיבעלע מיין קינד!

דריי ווייסע גענו און דאָס שוחטל.

דריי גענו ווייסע, העלע
 זיצן אין האַבער-שטרוי;
 געהייסן האַבן זיי אזוי:
 איינע — געלע,
 די צווייטע — גרינע,
 די דריטע — גענעדל.
 די שוחטקע — דעם מאַן נאָך וואַסער שיקט,
 גייט ער פאַרבײַ מיטן קענדל,
 און — דריי ווייסע פלעקן דערבליקט.

יאנקעלע רייט; יאנקעלע פאָרט,
יאנקעלע שליטלע זיך.

13

רייט צום פרישטיק.

דער גענעראל בום=בום=בום
מוזט נישט מער, נאָר רייט אַרום!
מוז אים מיידן אויס איעדער,
ווייל דאָס פערדל איז פון לעדער
און פון פיםסנהאַלץ די שפאָרן!
און מען ציטערט פאַר זיין צאָרן
און אָט רייט ער צו צום טיש,
איך געשווינד די קאווע מיש,
טרינק געזונטערהייט און פריש!

14

אויסן שטעקן.

— נעמט יאנקעלע זיין שטעקעלע
און — אַ לאָז זיך צו דער טיר!
און די מאמע: וויי צו מיר,
ווי פאַרלאָזט מיך, יאנקעלע?

13

— יא, יא, מאמעשי, איך פאר
גענוג שוין אינדערהיים געזעסן,
נאר געטרונקען און געגעסן, —
כיבין שוין פאלד דאס פינפטע יאר!

עס איז שוין צייט די וועלט צו זען!
פעלד און וואלד, טייך און בארג!
געזונט זיי, מאמעשי, און שטארק!
אין די מאמע: — וויי געשען!

יאנקעלע, וואו לאָזסטו מיך?
אן דיר וועט מיר זיין צו שווער!
— מאמעשי, איך קען נישט מער,
און ביים טאטן לאָז איך דיר!

ער וועט פארטרעטן מיך ביי דיר,
נישקטה, ביסט ביין אים געשעצט!
און אויפן שטאָק זיך אויפגעזעצט
אין — אַ ריט אַרויס פון טיר!

אין שליטה, צו די עסקימאסן.

מאמע, מאמע, זיי געזונט!
 איך שליטל זיך אוועק!
 וואו די וועלט נאָר האָט אָן עק, —
 צו די עסקימאָסן!

— און וואָס וועסטו דאָרפן טאָן?
 — אײַ, וואָס דאָרפן טאָן איך וועל?
 איך וועל קליידן זיך אין פעל,
 מראָגן וואַסער-שטייגל!

— אָבער, קינד מינס, וואָרט איז קאלט!
 דאָרט איז אייביק שניי און אייז!
 — טאָט נישט, מאַמעשי איך ווײַס!
 איך מאַך אַ שטיבל מיר פון שניי!

— עס איז פינסטער אָן אַ פענסטער!
 איך שײַם אַ וואַלפּיש מיט אַ פּײַל,
 און נעם בײַן איר צו לעמפל אײַל,
 טאָג און נאַכט דאָס לעמפל ברענט!

— וואָס וועסטו טאָן אַ גאַנצן טאָג?
— אַרבעט איז גענוג פאַרהאַן.
איך כאָפּ אַ רענטיר, און איך שאָן
אין שליסל ציין אין יאָר!

16

אויפן פּערדל פאַרן שלאָף.

— פּערדעלע, שפּאַן! פּערדעלע שפּאַן!
רייטן וויל — מיין רייטערמאַן!
געריטן און — געבליבן שטיין,
ס'פּערדל וויל נישט ווייטער גיין!

— וואָס האָסטו, פּערדעלע, דערוען,
וואָס דו ווילסט נישט ווייטער גיין?
— אַ וואַסערל! איך וויל אַ טרונק!
פאַיע איך אָן דאָס פּערדל פלינק!

ווייטער, ווייטער, ווייטער רייט!
געריטן אָפּ אַ היפשע צייט,
געריטן און — געבליבן שטיין —
ס'פּערדל וויל נישט ווייטער גיין!

16

וואָס האָסטו, פּערדעלע, דערזען,
וואָס דו ווילסט נישט ווייטער גיין?
— אוי, אַ לאַנקע צופּט אין נעול;
כאַפּ אַ גרעול, צופּ אַ גרעול!

אַפּגעגעסן? ווייטער רייט!
גערין אָפּ אַ הויפטע צייט!
גערין און געבליבן שטיין, —
סופּערדל וויל נישט ווייטער גיין!

— וואָס האָסטו, פּערדעלע, דערזען,
וואָס דו ווילסט נישט ווייטער גיין?
— אַ שלאַגבאַן! אַ שלאַגבאַן!
אין בעט אַרײַן, דו רייטערבאַן!

דאָס הענטל.

(די פינעף איבערקלייבנדיק.)

סיקלענסטע ברידערל וואָנט אין דער שטיל:
 איד, קליין ברידערל, פלוימאלעך וויל!
 דאָס צווייטע וואָנט: איד ווייס שוין לאַנג,
 די מאַמע פלוימען האַלט אין דער גרויסער שאַנק,
 וואָס קומט אַדוים? דאָס דריטע ברידערל טראַכט:
 שטענדיק איז די גרויסע שאַנק פאַרמאַכט!
 דאָס פערטע וואָנט: אויפגעהויבן זיך אַ ביסל,
 אויף דער וואַנט דאָרט הענגט דער שליסל!
 דאָס פינפטע שרעקט זיך: לאַזט געמאָך,
 אליין צו נעמען אַ מיאוסע זאָך!
 עס איז אַ חרפה אין אַ שאַנד!
 שטעלט זיך אָפּ די גאַנצע האַנט!

דער רייטערמאן.

עס רייט, עס רייט א רייטערמאן
 אין שנעלן גאלאפ!
 האָפּ-האָפּ-האָפּ!
 רייט ער צו, דער רייטערמאן,
 רייט ער צו צו אונזער הויז;
 די מאַמע שטייט און קוקט ארויס.

שטעלט זיך אָפּ דער רייטערמאן!
 — ליבע פרוי,
 זאָגט גענוי,

קינדער, וואָס וואָעווען וענען פארהאן?
 קינדער וואָס שלאָפן רואיק נישט אין
 כאַפּ איך מיט מיר אין זעקל אריין!

די מאַמע זאָגט צום רייטערמאן:
 רייטערמאן,

וויטער שפּאַן!
 דאָ וענען נאָר שטילע קינדער פארהאן!
 זיי האַרבען מיך און גייען אליין
 אין בעט אריין, און שלאָפן איין!

ק ו ק ו

קוקו, קוקו! זאָג געשווינד,
 ווען גענעזן וועט מיין קינד?
 קוקו, זאָג! קוקו, זאָג!
 "קוקו, קוקו, קוקו!"
 דאָס הייסט: צום דריטן זאָג!

 קוקו, נאָך=וואָס לאָז מיר הערן?
 ווען עס וועט אַ חַתָּן ווערן.
 פּלֶה
 קוקו, קוקו, קוקו, קוקו...
 קוקו, ציש!
 לענגער וואַרטן קען איך נישט!

 און ווי לאַנג מיר לעבט מיין קינד?
 נאָך דאָס איינע זאָג געשווינד!
 קוקו, קוקו, קוקו, קוקו...
 קוקו=קוקו – הער נישט אויף,
 זאָל עס לעבן אָן אַ סוף!

ג. שלאף־און וויג, לידער.

20

אוי, אוי, אוי! וועמען איך דערשפיר?
זיך ליגט עס דא אין בעט ביי מיר?
אוי, דאס ליגט מיין קינדעלע קליין,
גראַבט מיר אין האַרץ דאָס קעפעלע איין,
בין איך געוויס, אז שטיל און פֿיין
מיין זיס קינדעלע שלאָפן וועט
ביי דעם מוטערל אין בעט!

21

דריי ווייבער זיצן איינגעביקט:
אינע פֿעדערן פֿליקט,
די צווייטע זאָקן שטריקט,
די דריטע — אַ וויגעלע וויגט:
אַ ... אַ ... אַ ...

21

שטייט א ביימעלע אין פעלד,
האָט עס גרינע צווייגעלעך...
שטייט דערויף אַ פייגעדע,
מאַכט עס צו די אייגעלעך!

אויף די גרינע צווייגעלעך,
וואַקסט אַ גאָלדן עפעלע!
מאַכט צו מיין קינד, די אייגעלעך —
אַ ברכה אויף זיין קעפעלע!

אויף די גרינע צווייגעלעך
שלאַפן זיין די פייגעלעך...
די מאַמע זינגט זיי: אַ, אַ...
עס איז אַ שמילע נאַכט אזא!

אליהו הנביא.

- אליהו הנביא איז אַ גוטער, צײַ אַ גוטער!
 איינמאָל קומט ער אין אַ שטוב צרײַן,
 בעט מען זיצן.
 — זיצט, ר' אליהו הנביא, זיצט אַ וויילע.
 גלעט ער זיך דאָס ווייסע בערדל:
 — טאַקע נאָר אויף אַ וויילע, כּיהאַב נאָר=
 נישט קיין צײַט... נאָר אַפּצועטעמען.
 — וואָס טראַגט איר עס אויף די פּליי=
 צעס? ר' אליהו=נביא?
 — איר זעט דען נישט, אַ זעקעלע?
 — וואָס טראַגט איר אינם זעקעלע?
 שווערע זאַכן? צײַון, קופּער?
 — ניין, ניין! לייכטע זאַכן, גוטע זאַכן:
 ראָזינקעלעך, מאַנדעלעך און פּייגעלעך=זיסע!
 — איר האַנדלט דערמיט, ר' אליהו?
 — חס ושלום, איך האַנדל נישט. דאָס
 טראַג איך מתנות פאַר גוטע קינדערלעך, וואָס
 וואָעווען נישט צו פּיל, עסן צו דער צײַט,
 גייען שלאָפּן צו דער צײַט, און לאָזן זיך אָפּ=

וואסן פארן שלאָך... גיי איך פון שטוב צו
שטוב, דעם — א ביסעלע, יענעם א ביסעלע!
— און אינס גארטל וואָס האָט איר
אריינגעשמיצקט.

שמייכלט ער מיט די שויפענע אייגעלעך:
אריטעלע! איך ועט דען נישט?
אריטעלע צום שמייסן...

— וועמען צו שמייסן, די אלוהים?
— קינדערלעך וואָס האָרען נישט. וואָס
עסן נישט צו דער צייט, וואָס גייען נישט שלאָפן
צו דער צייט, וואָס ווילן נישט רואיק ליגן
אין בעטעלע, וואָס וויינען... און דער עיקר —
וואָס האָבן א נאָרישע מירא פאַר קאלט וואַסער
און לאָזן זיך נישט אָפּוואַשן פאַרן שלאָפן-גיין.
— שמייסט איר זי?

גלעט ער זיך דאָס ווייסע בערדעלע מיטן
קליינעם הענטעלע.

— א, שמייכלט ער אויפן גאַנצן פנימל —
אזוי געשווינד? מען וואָנט איינמאָל, צוויימאָל,
דריי מאָל...

און אז מען פאַלגט נישט?

זאגט מען דאָס פּערטע, דאָס פינפטע
 מאָל. בױ אַײַנגעלע אָדער אַ מײדעלע שלאַפּט
 אײַן... אַמאָל — זיפּצט אָפּ די אלוה — מױז מען
 געבן אַ שמיצעלע אויך. נישט ווי צו מאַן,
 נאָר גלאַט צױ, צום פּאַרשעמען...
 — אָפּער געױינלעך — שמויכלט ער ווי
 דער — שלאַפּט מען אײַן... הײנטיקע קינדערלעך —
 פּײַנע קינדערלעך.

25

שלאַף, מױן קינדעלע, שלאַף!
 דער פּאַסטעך פירט אַהײם די שאַף!
 ער האָט די שאַף אַהײם געבראַכט
 אין דאָס שטעלעכל פּאַרמאַכט...

נאָך אַ בוסל זאַלץ געלעקט,
 נאָך אַ בוסל שמיל געבלעקט...
 לאַממערל וואַרפט אַ שמילן שײַן,
 אין די שעפּלעך דרימלען אײַן,

פון אַ גאַנצן מאָג שױן מיר!
 דו, אין דרויסן, הינטל, היט!
 הינטל היט, נאָר דו נישט ביל!
 איך, שעפעלע, שױן שלאָפן וויל!

קעצעלע, שטיל!
 מייזעלע, שטיל!
 מיין אוצרל
 שוין שלאָפן וויר!

קעלבעלע, קעלבעלע,
 נישט געמעקט,
 און מיין אוצרל
 נישט געוועקט!

וואָעווע נישט
 דו, ווינמעלע!
 שטילער, שטילער,
 הינמעלע!

אין מויל פארביים
 דאָס צינגעלע, —
 שלאָפן וויל
 מיין יינגעלע!

אויף די גרינע צווייגעלעך
 שלאָפן זאָלט איר, פייגעלעך!
 אין וואַסערל — די פישעלעך —
 אויף די גרינע קישעלעך!
 האַלט דעם אַטעם ציין, דו ווינר!
 צי-לוי-לוי-לוי! שלאָף, מיין קינד!

צוגעדעקט די פיסעלעך,
 בפרענג דיר מאָרגן ניסעלעך,
 פרוישע ניסעלעך פון וואַלד,
 זאָל מיין קינד נאָר שלאָפן באַלד!
 דרימלט ציין מיין קינדל פעסט,
 קומען באַלד די ליבע געסט...
 קומען, קומען אָנגעפלוין
 מלאַכזימלעך מיט זיסע אויגן;
 די פליגעלעך פון לויטער גאָלד;
 זיי האָבן שטילע קינדער האַלד!
 און זיי קומען זיי באַהיטן,
 צו באַהיטן און באַשיטן

מיט חלומות שטילע, פיינע,
 ווי עס פאסט פאר קינדער קליינע...
 מאך נאָר צו די אייגעלעך,
 ווי פדיען אָן, ווי פייגעלעך!
 הערסט, מין קינד, הערסט, מין קרוין?
 די פליגעלעך ווי רויטן שוין...
 ווי פליען אָן ווי פייגעלעך,
 מאך נאָר צו די אייגעלעך...
 שנעל די אייגעלעך פארמאכט,
 האָב אַ גוטע, ויסע נאָכט!

29

אַ פיינער דופט פון גערטל ציט,
 עס שטייט אַ רויטער מאָן צעבליט!
 אונטער דער שניב — אַ רויטע פאָן!
 עס קוקט אַרײַן דער רויטער מאָן!
 שנעל דורך קינד מיינס צוגעדעקט,
 קיין פיסעלע אַרויסגעשטרעקט!...
 עס איז קיל, און טאזו שוין שפעט,
 און ווען דער רויטער מאָן דערוועט?
 אַ נאָקט פיסעלע ביינאָכט?
 דער רויטער מאָן וואָלט דוים געלאָכט..

28

מען וואָלט דערהערט אין שוויבנשלאַק!
 און די שוויב — אַ פּלודערזאָק!
 מאַרגן פרי די שוויב זיך איילט,
 און אַלע פּייגעלעך פּאַרציילט!
 מען קען דאָך נישט צווינגס פּאַרשטייגן:
 ציפּ-ציפּ-ציפּ! אויף אַלע צווייגן,
 אַ נאַקעט פּיסל, אפּשר צוויי?
 איי-איי-איי! איי-איי-איי!

30

סעקסטל וויך אויסגעבעט,
 די שנעבעלעך טוין אָפּגעגלעט,
 שטיל, די אייגעלעך — פּאַרטאָכט!
 פּייגעלעך, אַ גוטע נאַכט!

דאָס קעלבעלע אין שטעלעכל
 נורעט ציין דאָס פּעלעכל
 אינס שטרוי, סוואַל וואַרם ויין,
 שלאָפּט עס ציין, שלאָפּט עס ציין!

סליגט דאָס הינטל שטיל אין בודל,
 זיין דאָס העזל אינס קרוימל.

אין שטאל ביים קליינעם פערדעלע —
סציגל מיטן בערדעלע!

אויך די קאץ, שוין אָפגעלעקט,
אויפן אויוון — אויסגעשטרעקט,
אונס קוימען ליינט די גרויל
זיך די קרואת-שמע אין דער שטייל...

קין געטימל, קין געטימל,
די לבנה שווימט אין הימל!
שמערנדלעך — זיי רוקן זיך,
זיי זעען זיך און בענטשן זיך!

שוועפן מלאכים אויף און אָפּ,
שיקן דיר זיסע חלומות אַראָפּ.
שדאַף-זשע אַיין, שלאָף, מין קונד!
מאָך די אייגנעך צו געשווינד!

31

אויפן גרינעם בערגעלע
זאָקסט אַ יונג ביימערע
זייל דאָס ביימערע נישט שלאָפן!

די לבנה טוט עם שטרעפן:
צייט צו דרעמלען, ביימעלע
אויפן גרינעס בערגעלע!

אזוי זאגן אויך די שטערן,
נאָר דאָס ביימל וויל נישט הערן!
וויל נישט מאַכן צו די אויגן!

אז אַ ווינטל צונעפלויגן:
ביימל, ביימל דואיק זיין!
און שאַקלט עם און וויגט עם איין!

וויגט אהער, וויגט אהין
שלאָפן מוז אַ ביימל גרין!

דרימלט אַיין דאָס ביימעלע,
אויפן גרינעס בערגעלע;
אויפן גרינעס בערגעלע,
דרימלט אַיין דאָס ביימעלע!

שטייט אַ בערגבוים אין סאָד,
טרעגט ער באַרן — גאַטס גענאָד!

לויבן קנד און קיט אהוי
נאר די בארן זענען גרוי!
זעד סווייל בארן,
דער מוז הארן!
זעסט קיין ביטל איבערשפארן!

אין דאס בארנבייטל זאגט:
שלאפן טוט אירך ביי עם טאגט!
דען איר האט טיטן, זאגט איר זאגן,
במאך זיי היט און זאפטן טאגן!
זעד סווייל בארן,
דער מוז הארן —
סאזעט דאס ביטל טיטן זענארן!

אוי, טיין קנד האט בארן האלט
טאגן — בארעלעך זיי גאלד!
הער-זשע זאגט דאס ביטל זאגט,
הויק שלאפן דיר ביי עם טאגט!
זעד סווייל בארן,
דער מוז הארן —
זעסט קיין ביטל איבערשפארן!

ליגט א העזעלע אין קרויט,
 העזל קיינעם נישט געשרויט;
 שלאָפּט, קיין אויג נישט צוגעמאַכט,
 יעגער נאָך זיין לעבן טויצכט!

יעגער שטיל אין פעלד זיך שלייכט
 בײַ ער האָט דאָס קרויט דערגרייכט.
 פּיך-פּאַך! נישט געטרעפּן!
 לאַנג דאָס העזל שוין אַנטלאָפּן!

ס'האָט דערשמעקט אים מיטן נעזל,
 ערגעץ אַנדערש שלאָפּט דאָס העזל,
 שלאָפּט, קיין אויג נישט צוגעמאַכט.
 העזעלע אַגוטע נאַכט!

יעגערל נישט שיסן וויל,
 אַפּגעצאָנען אין דער שטיל!
 נאָך דיין לעבן מער נישט טראַכט,
 אַגוטע נאַכט! אַגוטע נאַכט!

ווינטער-צייט.

שלאָף, מיין קינד, עס איז שוין שפעט!
ווינטערמאָן אין דרויסן מרעט!

אין ווייסן מאַנטל מרעט דער גרייז,
פאַרבט אונז אלע דעכער-ווייס!

אויפן פריש געווייסטן דאָך
שטייען קראָען גאָר אַסך!

ליינען קריאת-שמע: קראַ=קראַ=קראַ...
און איינגעשלאַפן אלע, שאַ!

וואָרים איז דיר, שלאָף, מיין קינד!
אין דרויסן שאַלט אַ שמורים-ווינט;
ווייסטו, קינד מיינס, וואָס ער שאַלט?
עס איז קאַלט, אין דרויסן קאַלט!
ווינטערמאָן קומט שוין פאַלד!

מיט די בלאַע הענט אין פים,
נזויסן מאַנטל שפּאַנט דער ריו.
ברעמע, ווייס, אויגן-ווייס
און די באַרד איז צאַפּן-אייז, —
צווי שפּאַנט דער גראַער גרייז!

36

ביים קראַנקן קינד.

די לבנה שיינט.

מיון קראַנק יינגעלע וויינט.

אזא שטיק שוין אין דער נאַכט,
נאָך קיין אייגל צוגעמאַכט!

דער וויגער — עלף!

גאַטעניו, ליבער, העלף!

גאַט, וואָס אלע קראַנקע היילט,

צוועלף האָב איך שוין אָפּגעצייילט!

אינס און צוויי...

אוי, ליבער גאַט, שטיי מיר ביי!

שלאַגט דער וויגער דריי און פיר, —

לאָז עס, ליבער גאַט, ביי מיר!

35

דער זייגער שלאגט:
פינק... זעקס, און עס טאגט,
שיינט די ליבע וון אריין!
מיין יונגעלע גענאסן האט!
אוי, איך האנק דיר ליבער גאט!

זיבן, אכט!
שוין פארביי די שרעקלעכע נאכט...
שלאפט מיין קינד. ניין און צען!
כיוועל נאך אן דיר נחת זען!

II

אין קינדער-גאָרטן.

צאָלן, אַלף-בית, רעטענישן.

1

דער טאָמע — איינע!
די מאַמע — איינע!
איינע און איינע איז צוויי!
און אז איך נאָך בין דערביי, —
איינע און צוויי איז דריי!
די מומע גייט, איך עפן איר, —
דריי און איינע, — וועט זיין שוין פיר!

2

אַלף — בית — גימל!
סאיידאָ אַ גאָט אין הימל!
דלת, האַ און דיו, —
מיר זענען זיינע שאַף!

שׂוּן, חֵית און טױט
דערײַנען נישט פֿאַרנעם!
און דאָס צענטע אַות אײַז יוד —
גאָט, דער פֿאַסטעך, הײַט!

3

טאַטע-מאַמע זענען אַ פֿאָר. —
פֿעטער-מומע — אױך אַ פֿאָר.
אײַך און אױן שוועסטערל — אַ צוויילינג.
עס טרױבט אַ מאָה אַ דרײַלינג.
דאָס גױט בײַ ליבל שוסטער געשען.
פֿריער זענען גאָר צוויי געווען,
אײַז צונדערט פֿינף צוזאַמען
בײַ אײַן טאַטע-מאַמען!
שבת בײַנאַכט,
דער טאַטע האָט אַן אורח געבראַכט
און אײַז אַמאָל מיט צוויי געקומען, —
בענטשט מען מוזמן!
אײַן סוכה עסט מען אינאײַנעם
מיט שכנים.
אײַנמאָל געזעסן גאַנצע צען, —
אײַז אַ מנין געווען!

איינס, צוויי, דריי, פיר, —
 קליינע קינדער זענען מיר!
 פינף, זעקס, זיבן, אכט, —
 אונז דער ליבער גאָט באַוואַכט.
 ניין, צען, עלף, צוועלף, —
 קומסט אַרײַן זאָג: גאָט העלף!

10, 20, דרייסיק, —
 ס'קינדעלע איז פלייסיק!
 40, 50, זעכציק, —
 ס'איז צום לערנען לעכציק!
 70, 80, ניינציק, —
 עס איז גאָר איין=און=איינציק!
 און וואָס אַצינדערט?
 עס ווייסט אַרײַן, אַז הונדערט!

וואָס איז אַזוינס, ווער טרעפט און זאָגט,
 וואָס אויף זיך אַ ביימל טראָגט?
 ס'איז אינגאנצן רונד פּמעט,
 פון אויפן איז דאָס הייטל גלאַט,
 די קאָליר איז געל און רויט,
 און ווייס דאָס פלייש אונטער דער הויט.
 און אינס פלייש — גריבעלעך,
 פינף קליינע שטובעלעך.
 און אין די פינף קעמערלעך
 וואוינען פינף מענערלעך.
 ווייסע מענער זענען זיי,
 שוואַרצע קליידער טראָגן זיי!
 יעדעס אין זיין שטובעלע,
 יעדעס אין זיין גריבעלע.
 און אינגאנצן זיס און ווייניק,
 און צום עסן גאָר אַ תּעניק!
 אין ס'שמעכן עס די קינדער אָן
 נישט-תורה אויפן פּאָן!
 יוער עס טרעפט, דער באַקומט עס!

וואָס איז שווערער, —
 א פונט וואַטע, א פונט פוטער, צי א פונט איין?

לייט
 מעסטן די צייט.
 אויף וואָס?
 — אויפן זייגער! גוט!
 און וואָס די קלענסטע מאָס?
 א סעקינדע.
 מער? א מינוט!
 נאָך מער — א שטונדע!

וויפיל טעג האָט אַ וואָך?
 זיבן. זעקס און שבת קודש.
 זאָג מיר נאָך:
 וויפיל וואָכן האָט אַ חודש?
 פיר! און א יאָר!
 52! אויכעט וואָר!

אַ מאַג מיט אַ נאַכט אָדער אַ נאַכט צו=
 זאַמען מיט אַ מאַג איז אַ מעת=לעת.
 אַ מעת=לעת האָט פיר=אין=צוואַנציק שטונדן.
 די שטונדן פון טעג באַזונדער און נעכט
 באַזונדער זענען נישט גלייך.
 זומער — גרויסע טעג און קליינע נעכט.
 ווינטער פאַרקערט — קליינע טעג און
 גרויסע נעכט.
 פאַרהאַן דעריבער אַ קורצער פּרייטאַג. —

אלע וויגערס ווייזן די שטונדן, גייענדיק.
 וועלכע ווייזן שטייענדיק? (דער ווייגער).
 זאָג מיר נאָך אַצינד —
 וועלכער וויגער רינט? (א זאַפּר-וויגער).
 פאַרהאַן וויגערס, וואָס קלינגען,
 אַנדערע שפּילן, נאָך אַנדערע זינגען,
 עלעקטרישע שפּרינגען!
 פאַרהאַן אַ וויגער, וואָס צו דער סעקונדע,
 קומט אַרויס אַ קוקו יעדע שטונדע
 און מאַכט קו=קו, קו=קו! צוויי, דריי מאַל,
 אין נאָך—מיט קונצן אָן אַ צאָל!

שפילן

1

באל-שפיל.

צו דער וואנט!
שפרינג צוריק!
אין אינגעליק
צו דער האנט!

צו דער וואנט!
צוריק צו מיר!
אינס און צוויי,
דריי און פיר!

פינף און זעקס,
שטארקער קלאפ!
איך ווארף און כאפ
ווארף און כאפ!

צדיק — צוריק!
זיבן, אכט!
דאָס מיסטרשטיק
איז אָפּגעמאַכט!

2

בעלעבל, בעלעבל! צו דער האַנט,
איך — אַ פעטשל מיט דער האַנט,
און געכאַפט אין אויגנבלויק!

צונד פאַטש איך נאָך איינס און צוויי
און שפּרינג אונטער נאָך דערביי
און כאַפּ דו, בעלעבל, צוריק!

3

צונד מיט פּח
צום באַלקן הויך!
צוריק אַראָפּ
און שלאָג זיך אָפּ
קאָפּיר און שפּרינג
צום באַלקן פלינק!

אין צו דער ערד
צוריקגעקערט!
ארץ — ארץ!
ארץ — ארץ!
ביכאפ דורך אין
דער לופט אויף!

4

צו דער ערד! צו דער ערד!
צו דער האנט צוריקגעקערט!
דו שפרונג, איך שלאג,
דו ווייטער יאג!
דו קארט קיין מי
אלץ ווייטער פלי!
אויף בך=הקלי
פדיט מיין באל!

איך צו דיר,
 דו צו מיר!
 און צינד נאך אמאל, ווי פריער!
 פון מיר א גרום,
 פון דיר א גרום!
 אזוי פליט עס אן א שיעור!

דיר געשענקט,
 צו מיר געלענקט!
 איינס און צוויי, דריי און פיר!
 און נישט געטראכט,
 נאך שנעל געמאכט!
 פינף, זעקס, זיבן, אכט!

מיט פעסטן פליק —
 אהין=צוריק —
 דערגייט ביז צען —
 א מיסמערשטיק!

מיט דער לינקער האנט געקלאַפּט,
 מיט דער רעכטער האנט געכאַפּט!
 מיט דער רעכטער וואַרפט זיך פלינקער,
 כוּז מען כאַפּן מיט דער לינקער!
 צינדערט גייט שוין גאַר נישט שלעכט,
 רעכטס און לינקס גלייך באַרעכט!
 און עס גייט אַלץ פלינקער, פלינקער!
 מיט דער רעכטער, מיט דער לינקער!

אויף אַלע זייטן פון דער וועלט
 דריי איך מיך מיט דיר אַרום,
 און איך וואַרף דיך אין דער לופטן
 אין איך כאַפּ דיך אומעטום!

אויף אַלע זייטן וואַרף איך דיך!
 מזרח, מערב, צפון, דרום!
 וויל איך, גייסטו דורך אַן אָרם,
 וויל איך, גייסטו דורך דער קני!

נאָר געפלוּיגן, נאָר געפלוּיגן,
יאָג איך דורכן עלנבויגן,
צי איך יאָג דיך דורך דער קני — —
פלי נאָר, פלי!

8

פלינקער! פלינקער! ריר זיך, ריר!
איך — צו דיר און דו — צו מיר!
צו דערוועלבער צייט געקלאַפט;
אין דערוועלבער צייט געכאַפט!
א פויגל פליט פון האַנט צו האַנט,
אזוי שפילן מיר ביינאַנד!
און דערשפילן מיר ביו צען,
וועט אַ מייסטערשטיק געשען!

סאלדאטן-שפיל.

1

ביסט מײן ברידערל, רעקרוט!
וויילסטו ווערן א סאלדאט?
האָסטו נאָך צו לערנען פיל!
צו אלעם ערשטן: האַלט דײך גראַד!

ביסט מײן ברידערל רעקרוט
און דו פאַלג דיין אָפיציר
און געשווינד: די האַנט צום קאַסק,
אז דו שטעלסט דײך אָפּ פאַר מיר!

צינדערט גײ! פעסט מאַרשיר!
ווייטער, ווייטער, ווייטער גײ!
גײ, כאָטש אין דער וואַנט אַרײן,
ביז איך קאַמאָנדר נישט: שטיי!

זיך אויסגעהוסט און אויסגעניסט
און ווייטער, ווייטער פעסט מארשירט!
דעם רעכטן פוס, דעם לינקן פוס,
ביז עס ווערט נישט קאמאנדירט:

לויף-לויף! דאן הייב די פיס!
און לויף, און לויף פעסט און גראד!
און אז דו גיין און לויפן קענסט,
וועסטו ווערן א סאלדאט!

אינס פרישן, גרינעם מאי...

אינס פרישן גרינעם מאי,
 איינס-צוויי! איינס-צוויי!
 מיר מארשידן מריש ביי מריש!
 די קעפ ארויף, די בליקן פעסט!
 און די ברוסט ארויסגעפרעסט!
 מיר פֿאַרכטן זיך פֿאַר קיינעם ניש!

דעם רעכטן פוס, דעם לינקן פוס,
 ווער באגעגנט, מיידן מוז!
 פעסטע ברייטע מריש געשמעלט!
 און געמעמט טיף און פריי!
 אינס פרישן גרינעם מאי!
 אונזער איז די פרייע וועלט!

באלאגערונג.

מאכט א ראָד, פלינק א ראָד:
 מיר באלאגערן א שטאָט!
 שוועבן, שוועבן! שוועבן, שוועבן!
 די פעסטונג מוז זיך אונטערגעבן!

 אָפגעשמעלט זיך! העלד ביי העלד!
 פיילנבוין אויסגעשמעלט!
 א צי, א לאָז — פליט די פייל,
 טרעפט זי אויף א גאנצע מייל!

 צינד זאל שאלן די טראַמפייט
 פון דער קעסל-פויק באַגלייט:
 טראַ-טראַ-טראַ! בום-בום-בום!
 פעסטער נעמט די שטאָט ארום!

 איינגעפאלן איז די מויער:
 איינגעריסן זיך אין מויער!
 בום-בום! טאַראַ, טאַראַ!
 הוראַ! הוראַ! הוראַ!

פלעצער-כאפן.

(מען סטעלט שטולן, מיט איין שטול ווייניקער אלס קינדער).
שפיל-פירער.

(פירט די קינדער ארום די שטולן).

הונד, הונד! רינגל-הונד!
עס בילט דער הונט,
עס מאַזט די קאַץ.

(ראַס)

כאַפּט אַ פּלאַץ!

(קינדער צעלויסן זיך, כאפן ערטער).

די זיצנדיקע קינדער.

(אויפּשטייענדיק, צום געבליבענעם אָן אַן אַרט).

ביסט געבליבן אָן אַ שטאַט,
פיר דאָס ראָד, פיר דאָס דאָר!

דער נייער פירער.

הונד, הונד, טריט ביי טריט,
סייטן אלע קינדער מיט,

שמיל, נישט אויסגערעדט קיין וואָרט!
הוש-הוש-הוש! כאַפּט אָן אַרט!

(ווי פריער).

קינדער רופן: מאמע, עסן!
האָסט די קינדערלעך פאָרגעסן!
וואָס-זשע ווילט איר? — מאמע, פיש!
הויט-הויט-הויט! שנעל צום טיש!
(זיי פריער).

קינדער ליבע, זעט נאָר, זעט!
— ס'זאָר אַ הויפן קויטיק גרעט!
אוי, דעם קעסל רייבט און קראַצט!
הויט-הויט-הויט! דער קעסל פלאַצט!
(זיי פריער).

קינדער, זאכט! קינדער, זאכט!
מיר שפאצירן ביי דער נאכט!
האלט אייך איינס אָן צווייטן אָן!
הויט! נעקרייעט האָט דער האָן!
(זיי פריער).

בעקן-ברויט.

שפיל-פירער.

אין בעקן ברויט שפילן מיר.
קינדער — פינף, ערטער — פיר.
הוש! הוש! פלאץ געכאפט!

די קינדער אויף די ערטער, צום געבליבענעם:
האָסט קיין אָרט פאַר זיך דערטאַפט,
ביסט געבליבן אין אַ נויט,
גיי אַרום נאָך בעקן-ברויט!

(צו די אנדערע).

און ווען זיי גייט, נישט גערווישט,
נאָר זיך שטילערהייט געטוישט!

— בעקן-ברויט, בעקן-ברויט!
העלף מיר, שכן אין אַ נויט!

— מיך נאָר ווייך, מיך נאָר ווייך!
גיי צום צווייטן, ער איז רייך!

— האָסט אַ פּוּלָקאַמער ברויט!
העלף מיר, שכן אין דער נויט!

— ווייטער, ווייטער, ווייטער וואָגל;
איך געליטן האָב פון האָגל!

טראָג דיך ווייטער, גיי צום דריטן,
וואָס האָט פון האָגל נישט געליטן!

— מיזאָגט, דיין גוטסקייט איז באַקאַנט,
העלף מיר מיט דיין פרייטער האַנט!

— מיִהאַט גענאָרמ דיך, ווי איך זע!
ווייטער גיי! ווייטער גיי!

ביִהאַב געהאַט און האָב נישט מער,
דער פערטער טוט דיר דיין פאַגער!
(אויב נייטיק — נאָך אמאל דיזעלבע סטראָסן).

(כ"י דער גאַנצער צייט פון אַרומגיין זינגען אלע, חאַס האַבן
ערטער, דעם רעפרען):

מיינט אײך, מיינט, שמיל געמיינט,
נישט גערוינט!

דער אַרומגייער.

(א מלאַש כאַפּנדיק, צו דעם חאַס בלייבט אָן אַ סטעל).

נישט געהאַלפן אין אַ מיט,
גייִזשע דו נאָך בעקן־ברויט!

יעגער-און-האָזן-שפּיל.

(אן ארט „צויצוי-כאַבע“ אָדער „בלינדע-קי“).

דאָס ראָז:

(ארום קינד, וועט שטייט אינדערמיט מיט פארבונדענע אייגעלעך).

נישט געשרעקט זיך, העולעך=קינדער!

ועט, דער יעגער איז אַ בלינדער!

שיין אַ יעגערל אַזא!

כאַ-כאַ-כאַ! כאַ-כאַ-כאַ!

מיט די הענטלעך טוט ער טאַפן,

ניין, ער וועט קיין העול כאַפן!

דער יעגער.

כאַפט עמיצן.

איך האָב עמיצן דערטאַפט?

שפּיל-פּירער.

אַבער וועמען אָנגעכאַפט?

זאָג אינו שנעל, אויב די ווייסט,

ווי סיאַגעכאַפטע העול הייסט?

(אז דער יעגער טרעפט נישט).

ניין-ניין-ניין! צום ערשטן מאל!

(אז דער יעגער פעלט היידער).

ניין-ניין-ניין! צום צווייטן מאָל!

(אז היידער נישט געטראָפן).

צום לעצטן מאָל — צום דריטן מאָל!
נישט געטראָפן, נישט געטראָפן!
דריי מאָל פעלן איז צופיל,
אויפס ניי מוז גיין דאָס שפיל!
און איר, העולעך, זיך צעלאָפן
זיך צעשפרייט אויף באַרג און טאָל!
לויפט נאָר שנעלער, לייכטער, גרינגער,
אויף די שפיצן פון די פינגער...

(צום יעגערל).

גולם, שטיי נישט אויף אן אָרט!
א העול דאָ, א העול דאָרט!
לויף, מאַפּ,
יאָג און כאַפּ,
אפּישר וועסט' טרעפן פאָרט!

(עס היידערהאלט זיך ביי דער יעגער טרעפט).

יעגער.

איך האָב דערטאָפּט!

שפיל = פירער.

אָבער וועמען אָנגעכאַפט!

(יענער זאגט).

שפיל = פירער.

ר'האַט דערשפירט מיטן נעול,

פון יענער ווערט אַ העול,

און פֿון העועלע פאַרקערט ...

און דאָס שפיל — נישט אויפגעהערט!

קראנצן פלעכטן.

-- ווילט איר זינגען, ווילט איר טאנצן,
 אָדער ווילט איר פלעכטן קראנצן?
 -- יא, מיר ווילן פלעכטן קראנצן
 פאר מאַמע, מאַמע, שוועסטער, ברודער...
 -- אַלזאָ, שמילער, אָן גערודער!
 ועצט אייך, קינדער, ועצט אַנידער!

נאָט אייך בלומען גאַנצע בינטן:
 רוזן, ליליען, היאַצינטן.

(ווייזט איינציקווייז. די קינדער רופן אָן.)

רוזן, ליליען, היאַצינטן!
 ווילט איר פיין די אַרבעט פירן,
 מוזט אלע דריי קאַלירן
 עס זאָר פאַסן — האַרמאָנירן!

א ר ב ע ט.

1

ד ע ר ס ק ו ל פ ט אָ ר.

איך זיין נישט לידיק אין דער היים.
האָב איך צייט נאָר, נעם איך ליים,
קלעפ איך מיר אַ מיזל אויס,
מאָך אַ פייגעלע דערויס,
פון פייגעלע, נישט לאנג געטראַכט,
ווערט אַ ציגעלע געמאַכט,
כימאָך אַ מענטשעלע דערפון!
און וואָס איך וויל! און אויף דער זון
טריקן איך מיין אַרבעט אויס:
מענטש און ציג, קאַץ און מויל,
וואָס איך זע נאָר אויף דער וועלט, —
און אין פענסמער אויסגעשמעלט.

דער סטאלאר.

ציש, ציש, ציש —
 דער סטאלאר מאכט א טיש!
 ווי ער הובלט פֿיין און גלאַט,
 און שוין פארטיק איז דער בלאַט!
 ציר, ציר, ציר —
 דער מאַקער אין דער צווייטער טיר!
 און ער אויך נישט ליידיק ויצט,
 מאַכט די פיס, ווי אויסגעשניצט!
 ציר, ציר, ציר, ציש, ציש, ציש —
 פון פיס און בלאַט ווערט א טיש!

די וועש.

ליאליע, ליאליע, נאָר נישט וויין,
 כילאָז דרך אַ מינוט אליין!
 זעמיר אויפגעשמאַנען שפעט,
 און איך האָב צו וואַשן גרעט.
 ווי לאַנג, אַז כ'האַב דרך אויסגעפּוצט?
 האָסמו אלעס שוין פּערשמוצט!

אי ביים טרינקען, אי ביים נאָשן,
 מוז איך וואַשן, וואַשן, וואַשן!
 האָסט עס אָנגעשמוצט אַ ביסל,
 קויטיק גרעט אַ פולע שיסל:
 אי טיכעלעך, אי זעקעלעך,
 און העמדעלעך, און יאַקעלעך...
 דאָס איז ווייך און יענץ איז שטייף —
 דארפן וועל איך מאַסן זייף!
 ביזווי די וועש נאָך מאַכן נאַסער,
 בל זמן ס'איז נאָך הייס דאָס וואַסער,
 גיסן ווייסעכץ פון דער פלאַש...
 און איך וואַש, און איך וואַש!
 אויסגעזייפט און אָפגעשווענקט
 און אויף אַ שנירל אויפגעהענגט,
 ס'זאל געשווינדער טרוקן ווערן!
 זאָלסט מיר, ליצליע, נאָר נישט שטערן!
 וויל נישט טרינקען, וויל נישט עסן,
 אַ רגעלע אָן מיר פאַרגעסן, —
 וויל איך פּרעסן, פּרעסן, פּרעסן!

דער שמיד.

איך האָב צו טאָן אין שמידעריי,
 און דו בלאָז-זאָק, שטיי מיר-ביי!
 צי זיך אויס און צי זיך ציין,
 אינם פייער פאך אריין
 און צעפלאַקער מיר די קוילן,
 ווייל די קוילן איז באַפוילן,
 מיר דאָס ציין צוצוגליען,
 כ'זאָל פון ציין נעגל ציען...
 אַט"איו דאָס ציין שוין היצט
 און אין צוואַנג ביי מיר שוין ויצט,
 און אויפן אַמבאָם ליגט עס שוין!
 צינדערט העלף מיר, האַמער-קרוין!
 פאלן נאָלן זען, ווי האַגל!
 גיב אַ נאָגל, נאָך אַ נאָגל!
 און וואָס פאַרטיק איז נאָך שלאָף, —
 אַריין אין קאַלטן וואַסער-שאַף!
 ציש, ציש, ציש! צוויי, דריי מאָל,
 און איז שטאַרק שוין, ווי אַ שטאַל!

דער יעגער.

יאנקעלע וויל א יעגער זיין,
יאנקעלע וויל אין וואלד אריין
שיסן וויל ער נאָר אַ בער!
— וואו נעמט מען געווער?

אונזער יאנקעלע דערזעט —
אין ווינקעלע אַ בעזים שטייט!
מיטן בעזים וועט ער יאָגן,
און אַ גרויסן בער דערשלאָגן!

ער קען אין שטוב שוין מער נישט בלייבן!
וויל דעם בעזים אונטערהייבן,
שווערער בעזים קערט זיך איבער
און דער יעגער פאלט אַריבער!

נישט קיין בער און נישט קיין האָז,
און צעשלאָגן זיך די נאָז!
ער וויל שוין נישט אין וואלד אריין,
ער וויל שוין נישט קיין יעגער זיין!

די סובה.

סובות איז א וועלט!
דאָס סובהלע צונויפגעשטעלט
ווערט ביי אונז אויף גיך, —
דער מאַמע און — איך!

קודם,

כאַפּט מען אַראָפּ די ברעטער פון ביידעם!
אַראָפּגעכאַפּט,
צונויפגעקלאַפּט!
און פאַרטיק די ווענט
(איך לעג צו הענט!)
הענגט מען אויף די טיר!
וואָס נאָך דאַרפן טיר?
סײַך

צום גרינעם דאָך!
שפּאַנט מען שנעל דעם וואָגן אַיין
און מען פאַרט אין וואַלד אַרײַן!
אין געזעם אַרײַן די האַק!
דער מאַמע זעצט זיך אויבנאָן,
איך טרײַב אָן;

נעם דאָס בייטשל און קנאַק.

— פלינק, פלינק,

פערדעלע, שפרינג!

אַ מצוה=זאך:

צום גרינעם דאך

דארף מסן סכך!

און אָט דער וואַלד!

מינעמט ויך צו דער אַרבעט באַלד!

פייגעלעך אַנטלויפן פאַר שרעק!

פייגעלעך, פייגעלעך, פליט נישט אַוועק,

נישט אַיך, פייגעלעך, האָט מען געמיינט!

עס איז נאָר ערב=סופות איז היינט,

מיטן מיר אַ מצוה=זאך,

נעמען ביי די ביימער סכך!

אַפגעשאַקט און אַפגעשאַקט,

שוין מיט סכך אַ פולער וואַגן!

אין געזעס אַרײַן די האַק.

ווצט דער טאַטע אויבנאָן,

איך מרײב אָן,

פריילעך מיטן בייטשל קנאַק!

פערדעלע, צי!

פערדעלע, שפרינג! פערדעלע, פלי!

אדיים געקומען צו דער צייט.
אין דער סופה — אלץ שוין גרייט.
מיין שוועסטערלם געבענמשטע הענט
אויסגעהאנגען אלע ווענט
און די מאמע דעקט דעם טיש.
און איך אויף דער לייטער פריש
לייג דעם סכך, פלעכט אים פין.
שמערנדלעך זאלן קוקן אריין,
מיר זאלן זען אין הימל די שמערן.
א, ליבער גאט, פון יום-טוב וועגן,
לאז קיין ווינט נישט און קיין רעגן,
אונז די שמחה צו צעשמערן!

דער שיפער.

ס'האָט דער רעגן אויפגעהערט,
 דער הימל איז שוין אויסגעקלערט,
 נאָר די דעכער זענען נאָס,
 הינען טיכעלעך אין גאָס,
 הינען, הינען, הינען!

כ'האָב מיין שיפעלע געפונען,
 אויפן וואַסער עם געלאָזט,
 און עם קומט דער ווינט און בלאָזט,
 יאָגט מיין שיפעלע געשווינד
 אויף די פליגל פונם ווינט, —
 פלי דיר, פלי, מיין שיפעלע!
 און וואוהין פליסטו, שיפעלע?
 — צו דער פרייער וועלט אהין,
 וואו ס'איז ליכטיק, וואו ס'איז גרוין,
 פויגל זינגט, בלימל בליט. —
 — שיפל, שיפל, נעם מיך מיט!

דאָס גערטל.

אָט דאָס איז מיין גערטל=קליין,
 אַרומגעזעצט מיט קיזל=שטיין,
 מיט קיזל=שטיין אַרומגעזעצט
 און מיט בלומען אויסגעזעצט.
 ליבער גאָט, דו גיב אַרעגן
 פאַר די קליינע בלימלעך וועגן!

אוי, איך וועל אַ פרייד דערלעבן!
 מיר אין גאָרטן אָפגעגעבן
 אַ פֿריט אַנאָנצע, שוואַרצע ערד, —
 פייגעלעך, איר הערט?

געאַקערט דורך האָב איך די פֿריט
 און מיט בלימלעך אויסגעזייט, —
 אַ בלימל נאָך אַ בלימל שפראַצט, —
 פייגעלעך, איר גלאַצט?

בלעטלעך וויבער איך גענוי,
דער הימל — נישט געקארגט קיין טוי,
וואקסן בלימעלעך, ווי גאָדד, —
איר האָט זיי האַלט?

שפּרינגט אייך, פּייגעלעך, און היפט,
נאָר קיין בלעטלעך געציפט!
קיין שוואַרץ נישט געמאַכט ביי מיר,
פּייגעלעך, קיין ריר!

לאָזט זיי בליען, לאָזט זיי שמעקן
איניט, איר זעט — כ'האָב אַ שטעקן
און צעיאָג אייך, אויב איר שטערט!
פּייגעלעך, איר הערט!?

ווינטער-אָוונטן.

הערט, דער ווינט אין דרויסן ברויט:
 מיט לאַנגע נעכט דער ווינטער קומט! —
 וואָס וועט איר טאָן ווינטער-צייט,
 ווען עס רעגנט און עס שנייט?
 אָפגעלערנט, אָפגעשריבן, —
 און עס איז אייך צייט געבליבן.
 און עס רעגנט, און עס שנייט, —
 וואָס וועט איר טאָן ווינטער-צייט?
 זאָגט אַ מיידל: ווינטער-נעכט, —
 גאַרנישט שלעכט;
 איך פאַרליר קיין אויגנבליק —
 איך העפט און שטריק,
 איך שטעפ און ני
 און זינג אַלידעלע דערביי, —
 און דער אָוונט איז פאַרביי!
 דאַנדערע זאָגן: „גאַנץ גענוי!
 מיר אויך אַזוי, מיר אויך אַזוי!“
 ווייל עס פאַכט אַזוי פאַר מיידלעך!
 און די יינגלעך? גיסן דריידלעך!

אינער קלעפט פון ליים און וואַקס,
א צווייטער דרייט אַ שמריק פון פלאַקס!
א דריטער פלעכט, ביים שלעכטן וועטער,
רינגעלעך פון לולב-בלעטער!
מען לעזט אַ מעשהלע דערביי,
און דער אָונט איז פאַרביי!
און ס'איז רעכט!
ווינטער-נעכט — גאָר נישט שלעכט!
ווייל אין יאָר האָט יעדע צייט
איר באַשעפטיקונג און פרייד!

לידער און-לידלעך.

1

דאָס הינטערלע.

דאָס קליינע הינטערלע איז דום,
דרייט זיך אלץ ארום און ארום,
ווייל זיין אייגענעם שאַטן באַפן
און ער קען אים נישט דערבאָפן!

2

די ווינט-מיל.

באַקומט די מיל אַביסל ווינט,
דרייען פליגל זיך געשווינד;
דער בייטל קלאַפּט, און געוואָרן
איז אין-בייטל מער פון קאַרן!
באַקט פון מעל דער בעקער ברויט,
און פאַריאַנט די הונגער-טויט!

נאכט.

נאכט,
רוקט זיך אן די נאכט;
געשמילט
און אין שלייער אינגעהילט
אינוואס ווערט
הימל און ערד!
עס שיינט,
ערגעץ אטייב קריאת־שמע ליינט.
אין זי פרוכט
אין דער שטילקייט אין פארשטומט...
באנג,
אן אישימער, אן אקלאנג!

די רייזע ארום דער וועלט,
די זון- ארויס פון נאכט=געצעלט!
גרייט זיך צו צום ווייטן ריט
צום ווייטן ריט ארום דער וועלט.
— זונעלע, זונעלע, נעם אונז מיט!
שטערנדלעך בעטן אין דער שטיל.

— נישט איך קען, נישט איך וויל —
ברומט די זון — און נישט איך מעג.
עס זענען הייסע, הייסע מעג!
אויפן וועג איך זיך צעהויך
איך אויף א פייער-וואַגן זיך!
איך וואָלט אייך, זיסע פייגעלעך,
אויסגעברענט די אייגעלעך!

האַבן זיך פייגעלעך, שטערנדלעך געווענדט
צו דער לבנה!
מיט דער לבנה איז קיין ספנה!
„מיר וואָלטן מיטרייזן געקענט!
שמיל און זאכט
אין דער קילער נאכט
ווערט דיין גרויסע ריזע געמאכט
ארום דער וועלט!“

דער לבנה דאָס געפעלט!
זאָגט זי: גוט
און נעמט זיי מיט
און רייזט ארום די גאַנצע וועלט!

ה א ר ב ס ט

קאלטע גראַע וואַלקן ציען,
 און צוועק פייגעלעך פליען
 צום ווייטן לאַנד! אַהין, אַהין,
 וואו ליכטיק, ווארעם איז און גרין...
 שטיל וועט זיין אָן זאָג און קלאַנג,
 פליט אייך, פליט, נאָר נישט אויף לאַנג!

אָן אונז קינדער נישט פאַרגעסט!
 און פאַרבײַ נאָר שניי און פּרעסט,
 אינם זעלבן אויגנפליק
 קומט צוריק, קומט צוריק!

ו ו י נ ט ע ר

קלאַפּן, קלאַפּן, קלאַפּן,
 פון די דעכער אָפּ די צאַפּן,
 נאָר אין מויל אַרײַן נישט כאַפּן!
 ווײַל עס איז דאָס אייז נישט רײַן,
 נישט געכאַפּט אין מויל אַרײַן!

אויפן דארן צווייגעלע
וואָס טרייטט אזוי, דו פייגעלע?
— ביזן הונגעריק, ביזן הונגעריק,
קײן קערנדל אויף פיק=פיק=פיק!

שפרינג אראָפּ נאָר, שפרינג אראָפּ,
מיטן שנעבל ווך און גראָב
דיר אַ קערנדל אין שניי,
וואָס רײַט באַהאַלטן דיר געטריי!

8

ווינטערמאָן קלאַפט אין טיר,
ווינטערמאָן פויקט אין פענסטער:
פיר פרידער זענען מיר,
איך — דער שענסטער!

און ער זינגט זיין אייגן לויב:
ווינטער איבער אלע צייטן!
זער נאָך מאַלט איך אויס אַ שויב
מיט די זילבעריגע קוויטן?

ווער מאכט ווייס א שווארצן דאך?
ווער מיט פוך די ערד באשיצט?
איז נישט שניי א פיינע זאך?
מיט בריליאנטן ווער נאך בליצט?

עס גיט אמאל דער ווינט א קוויטש,
און עס ווערט אנעול רויט!
אדער ווער נאך האָט אַ גליטש? —
דאָס קען טרייסטן אין אַ נויט!

דו רייב נאָר אויס די גליטש מיט שניי
און אַ גוטן שוסטער מאַך,
לערן דורך קונצן אלערדיי,
ווי אַ פויגל פלי און לאַך!

און איז אַ יינגל נאָר נישט פויל,
איז דער שניי אַ גרויסער גאַב!
מאכט אַ מענטשל, מאכט אַ קויל,
מיט אַ שליטל באַרג אַראָפּ!

און אַ דאגה, גרויסער גאַט!
אן אַפענע, אַ פרייע וועלט,
און אַ הטובה ווער האָט
מיטן קליינעם זיבבער-געלט?

פּרילינג.

שפּאן, שפּאן!
 טראָג זיך אָפּ, דו ווינטערמאַן!
 טראָג זיך אָפּ, דו אכור איינער,
 נאָך דיר בענקען וועט נישט קיינער!

מיט דיין פּראָסט
 ווי געפייניקט אונז דו האָסט!
 האָסט די נאָז אונז אָפּגעפרוירן
 און די באַקן, און די אויערן!

צייט, צייט!
 דער פּרילינג קומט אין גרינעם קלייד!
 הערסט, די פייגל: ציר-ציר-ציר!
 דיך פאַרשיקט מען קיין סיביר!

דער פּרילינג איז געקומען!
 נעמט דעם פּרילינג אויף,
 מיט אַ ליד דעם ליבן גאַסט,
 מיר און פענסטער מאַכט אים אויף!
 קלינג-קלאַנג אין דער לופט,
 און פון בלימעלעך דער דופט!

גראָן שפּראַצן, ס'שפּראַצן בלומען,
 פייגל פּיפּצן, טויבן ברומען,
 ס'קלינגט דאָס וואַסערל דערפּרייט:
 פּרילינג-צייט! פּרילינג-צייט!
 עס קלינגט און זינגט, פּלוישט און ברומט:
 פּרילינג קומט, פּרילינג קומט!

פּרילינג קומט אויף אַלע וועגן,
 לויפט דעם ליבן גאַסט אַקעגן!
 לויפט צום וואַלד, לויפט צום פעלד,
 אומעטום אַ פּרייע וועלט!
 עס קלינגט און זינגט, פּלוישט און ברומט:
 פּרילינג קומט, פּרילינג קומט!

דער פויגל.

אויף אַ בוים אין גרינעם וואַלד
 אַ וואונדערלעכער פויגל שאַלט
 טראַ-לאַ-לאַ, טראַ-לאַ-לאַ!

איז אַ יינגל צוגעלאָפן,
 און דער פויגל איז אַנטלאָפן.
 טראַ-לאַ-לאַ, טראַ-לאַ-לאַ!

— וואָס אַנטלויפסטו? — סײַנגל שרײַט, —
 נישט געוואַלט דיר טאָן קיין לייד.
 טראַ-לאַ-לאַ, טראַ-לאַ-לאַ!

כיבעט דײַך, פױגל, פױגל, בלייב! —
 און דער פױגל: איך נישט גלייב!
 טראַ-לאַ-לאַ, טראַ-לאַ-לאַ!

ציקעלע.

מיין ציקעלע אין שטעלעכל
 ציטערט מיטן פעלעכל.

באדר פרי-מארגן אויפגעוועקט,
און ווי טרויעריק עם בלעקט
בלע... בלע...

מיין ציקעלע, מיין ציקעלע,
צוקער ווילסט א שטיקעלע?
פון דער האנט עם צוקער לעקט
און נאך טרויריקער געבלעקט
בלע... בלע...

ס'האט מיין ציקעלע דערפילט,
דאס די זון אין דרויסן שפילט,
ס'האט די זומער-לופט דערשמעקט
און דערום עם טרויעריק בלעקט
בלע... בלע...

אוי, גוט, אוי גוט! איך עפן דיר!
ציקעלע, ארויס פון טיר,
ס'האט דיין תפוסה זיך געעקט!
ווי מיין ציקל פריילעך בלעקט
בלע... בלע...

ר ע גן.

קינדערלעך, אוי, קינדערלעך!
 א רעגענדל גאָר וואונדערלעך,
 שמעקעדיקע טרעפעלעך!
 א רעגענדל איז גאָמס גענאָר,
 קומט אַרויס און טאַנצט אַ ראָר!
 מיט בלויע פיס און קעפעלעך!
 גאָרנישט קלערן, גאָרנישט פרעגן,
 קינדער וואַקסן אויפן רעגן,
 ווי די בלומען, ווי די זאַנגען!
 נאַקטע קעפלעך, נאַקטע פיס,
 וואַקסט פון יעדן קינד אַ רוז,
 ביזן הימל צו דערלאַנגען!

ע נ ט ל ע ך .

זעט נאָר, זעט, ענטלעך שווימען,
 ענטלעך שווימען אויפן טייך,
 מיט די קעפלעך אינם וואַסער,
 מיט די עקלעך אינדערהויך!

אז גענוג זיך אָפגעבאָדן
און די קעפלעך אָפגעמוקט, —
צו דער פרישער גרינער לאַנקע
זיך פון טיך אַרויסגערוקט!

אויף דער פרישער גרינער לאַנקע
מאכן ענטלעך אַשפאציר,
זיך אהער, אהין געוואקלט
אויפן ענטישן מאַנדר!

אויף דער טריקעניש צו גיין
איז דאָס ענטל נישט געשיקט
הוש! אויך באלד צוריק צום וואַסער,
זיך געבאָדן און געטיקט!

די בײַן.

בינעלע! בינעלע, קוקט זיך נישט אום!
 נאָר זום, זום, זום! זום, זום, זום!
 פון קווייט צו קווייט געפלויגן ראַש,
 דאָ אַזאָפּ, דאָרט אַנאַש!
 ס׳קעפּל טיף אַרײַנגעשמעקט,
 און נאָך אַ שראָפּן אויסגעלעקט...
 און פּול, — אַהיים געפּלויגן ווערט,
 און דעם אוצר אויסגעלערט.
 דערפּון דער האָניק ווערט געמאַכט
 אויסגעלערט, נישט לאַנג געמראַכט —
 און אַרויס: דער מאַג — נאָך גרויס!
 און שמענדיק אַלע: אַרײַן-אַרויס!

בינעלע, בינעלע — זום, זום, זום!
 אין פליט ארום פון בלום צו בלום,
 פון בליס צו בלום, פון קווייט צו קווייט
 און וויגט זיך אויס די פליסיקייט.

בינעלע, האָפּ! זי. לע, האָפּ!
שנעל אינם בעכט אַרײַן מיטן קאָפּ!
דערנאָך אַרײַם און האָניק מאַך, —
האָניק איז אַ גוטע זאך!

18

בינעלע, בינעלע, האָניק מאַך!
נאָר דעם בינען-שמאָק באַוואַך!
פאַרהאַן אַ בער, פאַרהאַן אַ בער,
וואָס ער ליבט דעם האָניק זעהר!
ווען ער אַ בינען-שמאָק דערשמעקט —
אַ שפרונג! די צונג — אַרײַסגעשמעקט!
פלינק אַרײַם! בינען, אַרײַם!
דעם גולן שמעקט די אויגן אויס!

19

די טויבן.

טײַבעלעך פליען אין זונען-גלאַנץ...
פלעכט זיך, פלעכט, טײַבנקראַנץ!
שוואַרץ און וײַס, אַרצאָפּ, אַרײַף —
שפּילט אײַך, טוקט אײַך אָן אַ סוף!

- טויבן און טויבנשלאק.

ווערט נאָר טאָג אין טויבן-הויז —
 פליגל קלאַפן: לאָזט אַרויס!
 קוים זיך אויפגעכאַפּט פון דרימל,
 שוין אַפּענקעניש צום הימל!
 וואור, וואור, וואור, וואור, וואור, וואור!
 לענגער זיצן איז אַ צער!

אויפגעמאַכט דער טויבנשלאַק,
 און אַרויס, סאַק און פאַק!
 וויגט זיך, וויגט אין זונען-גלאַנץ,
 שטיפט און שפילט דער טויבן-קראַנץ.
 פרו-פרו-פרו! פרו-פרו-פרו!
 פריי די וועלט, דער הימל בלאָ!

גענוג דאָס טויבן-האַרץ געקוויקט,
 גענוג אין לופטן זיך געטיקט!
 דען די זון שוין אונטערגייט
 און קערנדלעך שוין אויפן ברעט!
 ווייץ און וויקע, ווייץ און וויקע!
 פיקע-פיקע! פיקע-פיקע-פיקע!

און צינד אריין, הוש=הוש=הוש!
שיקט דער זון דעם לעצטן קוש!
צום הימל נאך א בליק געכאפט,
דער טויבענשלאק ווערט צוגעקלאפט!
דורך דער צוגעמאכטער טיר:
וואר=וואר=וואר! וויר=וויר=וויר!

ווערט געפלוישט, ווערט פארציילט,
ו געווען, וואו געוויילט,
וואָס אין הימל, וואָס אויף דר'ערד,
וואָס אַ טויב נאָר זעט און הערט!
ברום=ברום=ברום=ברום=ברום!
פארן שלאָפן אַ געררים!

ל"ג בעומר.

ל"ג בעומר היינט! ל"ג בעומר היינט!
 הינדעלעך, א-לאָ!
 ביי די פערדלעך, נישט געדרייט זיך!
 און דו, שמייסער, וויאָ!

פול קינדערלעך אין וועגעלעך,
 ווי דער מאָן אין זאָק!
 שמייסער, דו, די לייזן נעם
 און די בייטש, און קנאָק!

אין דער לופטן — יום-טובדיק,
 היין פערדעלע נישט ריר!
 ל"ג בעומר היינט! ל"ג בעומר היינט!
 מסב'מיר אַ שפאציר.

אַ שפאציר אין וואלד אריין
 מיט די פילנבויגן!
 האָבן פייגעלעך דערווען
 און אוועקגעפלויען!

לאך-און שפאט-לידער.

22

וואו דאָס מיניזל וואוינט.

איך פרעג דאָס מיניזל:

וואו איז דוין הייל?

און דאָס מיניזל אַשפּערט מיר:

איך האָב נישט קיין סוד פאַר דיר!

נאָר דער קאַפּ דו וואָג נישט אױס,

עס וואָלט דען קיין גוטס אַרויס.

דאָס ווערנעלע וואָס נאָר ביק!

כאַטש צום גלוק

איך בין אַ מינועלע אַ פּלינקס!

זעכטן, דאָרט אין ווינקל לינקס

אין דערנאָכטן רעכטס אַ ביסל.

וואו עס שטייט די גרויסע טיפל,

אין טרוט גליך, צוויי טרוט קרום

אין אין דער ברויט, אין קוק זיך אױס.

וועסט דו זען א שירל קליין,
דאָרטן איז דאָס הייזל מיין!
עס ליגט א בערגעלע דערויף!
א טרעפ אראָפּ און דריי ארויף,
און אויף לינקס נאָך אַ טרעפל
און דו ביסט אַ גאָסט ביי מיר.
נאָך געדענק, בייג איין דאָס קעפל,
ווייל ס'איז נידעריק די מיר.

דער פראָש.

קוואַקעמאַן — דיק און ברייט
 מיט דער קיילעכדיקער נאָז,
 געמיטלעך ויצט, אָוונט=צייט
 אויפן פרישן, גרינעם גראָז!
 ויצט זיך גלאַנציק ווי אַ ליצק,
 זינגט זיך: קוואַ, קוואַקאַ, קוואַק!

אַ נאַנצן טאָג זיך אָנגעמיט,
 איז שוין צייט צום שלאָפן=גידן, —
 זינגט ער זיך זיין קריאת=שמע ליד,
 און עס מיינט, ס'איז וואַונדער=שיין...
 און ער בלאָזט זיך, ווי אַ זאָק:
 קוואַ, קוואַ, קוואַ! קוואַקע—קוואַק!

ער מיינט, די זון, וואָס אונטערגיט
 מיט גרויס גענום זיין לידל הערט
 און דאָס זי אים נאָך בעסער זעט,
 צו דער זון זיך אומגעקערט
 מיטן גלאַנציק גרינעם פראַק —
 קוואַ, קוואַ, קוואַ! קוואַקע—קוואַק!

ע ט ע ל ע.

זאָג מיר, עטעלע, מיין גאָלד,
 וואָס האָסטו דו פיינט, וואָס האָסטו דו האַלט?
 בלייבט זי שטיין, ווי צעמישט,
 עטל שווייגט און ענטפערט נישט,
 דאָך ווייסן אַלע, ווי מיר שיינט,
 וואָס עטעלע האָט ליב און פיינט!

ליב האָט אונזער עטעלע
 צו ליגן לאַנג אין בעטעלע,
 פיינט האָט זי נאָר אויפצושטיין,
 אויך ביינאָכט דאָס שלאָפן-גיין...

ליב האָט עטעלע צו נאָשן,
 פיינט—דאָס פנימל צו וואַשן.
 קנאַקן ניסלעך? גאָר נישט פויל:
 פיינט צו שווענקען אויס דאָס מויל!

אויך ליבט זי זייער פוטער-זעמל
 און קען נישט קוקן אָן דאָס קעמל.
 לערנען—מאָרגן, נאָר נישט היינט!
 דאָס איז אַלעס, ווי מיר שיינט!

דער אינדיק און די הינער.

דעם עק אויף א פעכער צעשפרייט,
 אין גלאנציק-ברוינעם פערער-קלייד
 מיט שווארצע ראנדן און בענדער פארצירט,
 די פליגל קורץ און רונדיק
 אן אינדיק
 אינס הויף ארומשפאצירט.
 פון צייט צו צייט אן אויסגעשריי:
 הול-הול-הול — הולדעריי!

קומט ער פאר אן עולם הינער פארביי.
 „קוואַקע, קוואַקע!“ דער אינדיק ווייסט:
 א „קוואַקע-קוואַק“ — „גוט מאַרגן!“ הייסט
 אויף הינער-שפראך.
 אָבער נישט זיין זאך!
 קיין מינע געענדערט
 און ווייטער געשלענדערט;
 פון צייט צו צייט אן אויסגעשריי:
 הולדעריי, הולדעריי!

נישט אן קנאה הינער זאָגן:
אן אמתער אַריסטאָקראַט;
אים אַ ליאַדע-וואָס פאַרשאַדט,
איז ער שמענדיק חולה-מאָגן!
און אַ גרייס, און אַ וואָג!
נישט קיין עוף אויף יעדן מאָג!
נישט קיין ליאַדע-וואָס אַ יאַיכיל!
דאָס איז אַ פסחדיק מאכל!
און מען פילט נאָך אן דעם קראַפּ!
גיט מען מאַקע אַרום מיטן בלויון קאַפּ
און מען הייבט אים וואָס העכער!
האָט מען אויפן עק אַ פעכער
און אָנגעבלאָזן דערביי!
און מען רעדט פראַנצויזיש,
אינדיאַניש צי כינעזיש:
הולדעריי, הולדעריי!

קרייערמאן און זיין ווייבער-שול.

(א וואָכעדיקער ניגון.)

עס איז דער הויף מיט הינער פול,
 עס דאוונט פרום די ווייבער-שול;
 פארן עמוד — קרייערמאן.
 (עס איז קיין אנדערער פארהאן:
 ער לאָזט קיין צווייטן אויף דער שוועל!)
 א וואָכן-טאָג גייט עס שנעל:
 קוקעריקו, קוקעריקו!
 ענטפערט שנעל דער ווייבער-שאַק:
 קוואַקע-קוואַק! קוואַקע-קוואַק!

(א שבתדיקער.)

שבת גאָר אַן אנדער זאָך!
 שירים פעטע און אַ סך!
 לאַקשן, פארפל און אַ ייִד,
 אַ מאָל אַ ביסל פלוימען אויך!
 דער רויטער קאַס — נאָך מער צעבליט,
 און ווי בנעימותדיק ער ציט:
 קוקעריקו-ו, קוקע-ריק-קו-ו!

און אויך אזוי דער ווייבער שאַק:
קוואַקע=קוואַקע, קוואַקע=קוואַקע!

(יום-טוב-נגון).

קומט אַ יום-טוב, מן הסתם
בליט נאָך רויטער אויף דער קאַס.
און דאָס העלול אויסגעשמרעקט,
ווייל פון קיך דער צימעס שמעקט,
וועט זיין אַ יום-טובדיקער פּיק!
און געהויבן, יום-טובדיק:

קוקערי=קו=ו... קוקערי=קו=ו!
און אויך אזוי דער ווייבער-שאַק:
קוואַקע=קוואַקע=ע, קוואַקע=קוואַקע!

(ימים-נוראידיק).

אלול-צייט, אזו ס'קומט פאַר דאָס,
און דער שופר גיט אַ בלאָז:
תקיעה, תרועה! אוי, אַ צרה!
מ'קען דאָך ווערן די כפרה!
מיט די ווייבער! לאָזט זיך הערן
אין דער שטימע שרעק און טרערן:
קו=קע==רי==קו, קו=קע==רי==קו!
אזוי אויך דער ווייבער-שאַק:
קוואַקע=קוואַקע, קוואַקע=קוואַקע!

דאָס מייזל אין וואַסערמיל.

די מיל, זי רוישט,
 דאָס וואַסער פֿלוישט
 און יאָגט און טרייבט,
 ס'ראָד קיין רגע שמיל נישט פֿלייבט.
 און דער בייטל קליפֿ-קליפֿ-קלאַפֿ!
 אהין אַכאַפֿ, אַהער אַ כאַפֿ!
 דאָס געבײ: קראַך-קראַך-קראַך!
 פֿונם פֿונדאַמענט צום דאַך!
 און דער מילנער טרייבט די לייט
 צו דער אַרבעט, ברומט און שרייט!
 נאָך דאָ אַ הונט: האַ, האַ, האַ!
 און אַ קאַץ: מיאַ, מיאַ, מיאַ!
 זי שפּײט, דער הונט — אַ שפּרונג צוריק!
 אַ חברה הינער: פּיק-פּיק-פּיק!
 אַשאַ! אַשאַ! דער מילנער שרייט,
 הינער-עולם! פֿליגל שפּרייט!
 מען פֿליט אַרויס, צו צוויי, צו דריי!
 אַן אינדיק שפּאַנט: הולדעריי!
 הולדעריי! וויל געין אַ לעק,
 דערזעט דעם הונט און אָפּ פֿאַר שרעק!

שוועלבעלעך — פיק, פיק, פיק!
הוש=הוש=הוש! און אויך צוריק!
אין א לעבל, אין דער מיל,
א מיזל=קליין פיפצט זיך שטיל,
די וואסער=מיל, זי מאכט עס טויב,
אין נעזל קראצט פון מעל דער שטויב,
און קען פון לעבל נישט ארויס
דאס געפילדער איז צו גרויס!
און דער עיקר — הונט און קאץ!
דער — א פיס און די — א קראץ!
עס האט דאס מיזעלע קיין גליק!
נאָר „אַפּטשיג!“ און „אַפּטשיג!“

קאץ און מויז.

די קאץ איז אין שטוב אליין,
ליגט אויפן קוימען, לעקט זיך און וואשט:
א ווייסע קאץ קוים עפעס גענאשט —
לעקט זי זיך אָפּ און וואשט זיך ריין...
אַפּגעלעקט און אויסגעצויגן,
מיט נחת פינקלען אירע אויגן;
מען וועט דערקענען? — וועט זי שווערן!
(וועט מען דארפן — פעלט קיין מרערן!)
„איך געקעק?!"
ביזאל אזוי נישט וויסן פון קיין שלעכטס!
דאָס איז פאר מיין שוואַך מעגעלע סס!
ס'הינטל, מן הסתם!
טפו, טפו! — וועט מאָן אַ שפּײַ,
און מיטן קעפּל: אײ, אײ, אײ,
וואָס אַ ביזו הינטל קען!
נישט צו באַשרייבן מיט קיין פען!"
אזוי דאָס אַטלעס-ווייסע קעצל מראַכט.
פלוצלינג — אין אויג אַ פינקל!
פון ערגעץ — אַהאַ, פון רעכטן ווינקל! —
האַט אַ מיזל שמיל אַ פיפּץ געמאַכט!

עלוץ, איז עס דאָרט? !
 און אויפסניי זיך באַלעקט
 און אַראָפּ פון הויכן אָרט
 צום ווינקל-צו זיך אויסגעשמרעקט
 אַ ביסל אויף דער זייט, אַ ביסל קאָפּויער,
 און אויסגעשפיצט דאָס אויער!
 „פּיפּץ“ — דאָס אויער האָט נישט גענאָרט,
 ליגט די קאָץ שטיל, פאַרשטאַרט,
 און וואָרט:
 דאָ וועט עס זיין צווישן די שפּאַלטן!

ליגט, דעם אַמעס אַינגעהאַלטן,
 אַ מינוט, צוויי, אפשר נאָך, —
 קיין צייכן מער פון מייזן-לאָך...
 „דערפּילט!“
 מאַכט זי צערטלעך, האַרציק-שטיל:
 „מייזעלע-שפּאַצירן וויל?“
 און עס שפּילט
 איר אַ האַרפע אין דער קעל!
 „מייזעלע וויל צוקער-מעל? —
 אויף דער דיל איז אויסגעשימ!“
 ס'מייזל-לעכל ענטפּערט ניט!

גייט, ווי פון א טויבן-הארץ א ברום:
מיזעלע, שפאצירן קום!
א זון — א מחיה!

— וועסט נישט פועלן, ווילדע חיה! —
פיפצט מען איר פון מיזן-לאך:
ערשט גענאשט, ווילסט דו נאך?
און מען לאכט: קראץ-ווערגעלע
וויל כאפן אן ביים גערגעלע? —
א פייג, א פייג!

אלטע חונפטע, פארשווייג!
און די קאץ: „חם ושלום!
נישט קיין פהרון, נישט קיין חלום!
כעס קיין פלייש, גאט ווייסט, ווי לאנג!
ווייסט איר דען נישט, איך בין קראנק!
איר ווייסט נישט? ניין?

קומט און זעט: הויט און ביין!
און אין הארץ שמעכט אזוי!
אוי-אוי-אוי! אוי-אוי-אוי!

איך אליין שוין שטארבן וויל!
אין מיזל-לעכל ווערט שוין שמיל...
הערט די קאץ נישט אויף צו קלאַנג:
„זאל עמיק מיט מיר ווידוי זאָגן!
כ'הויך דאך די נשמה אויס!“...

פון לעכל קיינער קומט ארויס...
א מצוה וואלט געוויס געווען...
דאך קיינער וואגט ארויסצוגיין...
א רחמנות, דאך א קאץ!
א געפאר אויך, ווען זי עקט!
גוסעט, — און זי גיט א קראץ,
שוין א מיזל — אויסגעשטרעקט!

די קאמעדיע ווערט זשטייגערט:
— קומט, דערלעבט באַטש א נקמה!
ס'איז איינער קאץ געפגרט!
נישט איך רייד, נאָר מיין נשמה!
ברענג מיך באַטש צו דער אַדמה!
כ'האַב געווינדיקט, איך ווײס אַליין,
נאָר וואַרפט מיך נישט אין מיסט אַריין!
דאָס מיין=האַרץ, עס האַלט נישט אויס,
אַלע — אַרויס!
א לוויה מאַכן, א קבר גראָבן!
א מיזל וויל א מצוה האָבן!
און מען זעט דאָך: אויסגעשטרעקט!
ווירקלעך, ס'האַט די קאץ געעקט!
פאַרט א נפש, פאַרט א שאַד!

מען מאכט ארום דער קאץ א ראד,
מען מאכט דאָס רעדל ענג און ענגער,
און מיט אַ זיפּף און מיט אַ טרער...
אונזער קעצל וואַרט נישט לענגער,
אַ שפרונג אַהין, אַ שפרונג אַהער...
וואָס האָט איר, קינדערלעך, צו זאָרגן—
אודאי מיזלעך צען דערוואָרגן!

און איר, קינדערלעך, פאַרשרייבט
אין די העפטן איך דעם זאָץ:
קיין פּרומער קאָץ
נישט געגלייבט!

פיר צייטן אין יאָר.

פּרילינג, זומער, האַר פּסט, ווינטער.

(פאַרשטעלונג)

כאָר:

פיר זין האָט אונזער ערד;
זיי גייען נישט צוזאַמען!
איינער נאָכן צווייטן קומט
און באַזוכט די מאַמען...

(עס באַווויזט זיך „פּרילינג“ — מיט אַ גרינער צווייט אין האַנט;
אַ גרינער אַנצוי מיט בלויען אויסגעצויגט, אַ קרענצל פון פּרילינג
באַווערעם אויסן קאָפּ).

זעט, זעט,

דער ערשטער ברודער, פּרילינג, גייט!

פּרילינג:

איך בין אַ לוסטיקע זאָך,
זייל איך אַלעס לוסטיק מאַך —

די מוטער-ערד פרייד באדארף!
כימאך די וואסערן שפרינגענדיק,
כימאך די פייגעלעך זינגענדיק,
און מיט פרומען אלץ באווארף;
דאך, איך האק שוין אָפּ מיין ליד,
ווייל איך הער מיין ברודערס טריט!

(א.פ. עם באווייזט זיך „זומער“ — אויסן קאָפּ אַ רויזן-קראַנץ;
דערזעלבער פלומען-אַנטיג, נאָר פיל פונטער, מיט גאלדענע
עפל דאָ צווישן).

ב אָר :

זעט, זעט!
דער צווייטער ברודער — זומער גייט!

ז מ ע ר :

איך בין אַ רייכער מאַן!
וויפיל גאָלד ביי מיר פאַרהאַן!
ביימער-שטאַמען — גאָלדענע שטאַנגען!
און אויף די פעלדער — גאָלדענע זאַנגען,
גאָלדיק איז דער וואַלקן-זוים,
גאָלדענע פרוכטן טראָגט דער בוים,
די זון מיט גאָלד פון הימל גיסט, —
איבעראַז גאָלד נאָר פליסט!

דאך, איך האק שוין אָפּ מיין ליד,
ווייל איך הער מיין ברודער'ס טריט!

(אָפּ, עס באַווויזט זיך „האַרבסט“, אַ זאַטער, אַ בייבויקער,
אַ קראַנץ פֿון געלע בלעטער מיט נאַלדענע ראַנדן אויסן קאַפּ; אין
איינ האַנט — אַ קירבעס, אין דער צווייטער — אַ בינעל פֿרויבן).

באַר.

זעט, זעט

האַרבסט — דער דריטער ברודער גייט!

האַרבסט.

איך דאַרף קיין בלומען און קיין גאַלד,
עפעס אַנדערש האָב איך האַלט!
בלומען, קוויטן. — צו וואָס? נאָך וואָס?
מיין אַ סאַטעק — אַ באַלבאַס!
איך מאַך בעסער!
אויבסן אַלערליי אין פעסער
קרויט און גורקן — אַיינגעווייערט,
תבואות אַלערליי — געשייערט;
עופות אַלערליי, וואָס פעטער!
איך בין אַ גוט-באַרוואַרגטער מאַן!
גאַלד אַ ביסל — אויך פאַרהאַן!
אויף די ראַנדן פֿון די בלעטער!

דאך, איך ענדיק שוין מיין ליד,
ווייל איך הער מיין פרודער'ס טריט!

(אפ. עס באווייזט זיך ווינטער, אין א ווייס העמד, ווילד, די האר
צעשוויבער'ס. נעלע, בלאע הענט אין פיס).

כאָר.

זעט, זעט!
דער לעצטער גייט! ווינטער גייט!

ווינטער.

ווי איר זעט מיך, אין איין העמד,
און צעשוויבער'ט, נישט פארקעמט,
קען איך ציך נאָר קראַפט באַווייזן, —
וואו איר כאַפט מיך אָן — אַן ציין!
יעדעס גליד!

און דאָס ציין פרענט און גליט!
און ליג דערביי
אויפן גרעסטן פראַסט אין שניי
אין העמד, מיט בלויע הענט און פיס!
און ווערט מיר מיאום,
און ווערט מיר קיל,
הייב איך אָן מיין ווינטער-שפּיל!

צעלויף איך זיך און מאך א ווינט,
 לויף איך האסטיקער, — א שמורים
 און קער דעם שניי פון דאך און טורים,
 און הייב א שטויב און מאך א זיך בלינד,
 מיט א ווייסן שטויב פון שניי!
 און בלאז דערביי
 אויף אינסטרומענטן אלערליי!
 א באנדע מוזיקאנטן ציט!
 און ווער איך מיר,
 שמיל, מוזיק!
 כלינג מיך אויפן שניי צוריק,
 שמוצען אלע מוזיקאנטן!
 און בין אויך רייך! כיהאב בריליאנטן!
 אָבער זאמלען איז מיר פרעמד;
 איך האָב קיין טאָשן נישט אין העמד!
 דאָך איך ענדיק שוין מיין ליד!
 א וואַרימקייט פון ערגעץ ציט!
 אינגעהייצט! מענטשן פיל!
 שוין, געענדיקט האָט מיין שפּיל!

באָר.

עם איז וואָר! עם איז וואָר!
 זיך באַנייען וועט דאָס יאָר

פארשיידנס.

20

דער מענענבוים אָדער די שבועהי

אָ מענענבוים, אָ מענענבוים!
ערלעך ביסמו און געטריי,
דען גרין ביסמו נישט נאָר אין מאַי, —
אויך ווינטער-צייט — אין פראָסט און שניי!

אלץ האַלטסטו אויס, אָ מענענבוים!
דעם ווינטער לאַזט דער ווינט געריסן:
כ'האַב אלע בידמער-קעפּ געשמיסן
און אלע בלעטער אָפּגעריסן!

ווינט! נאָר נישט דעם מענענבוים!
דער מענענבוים שטייט פעסט און גראַד,
אים האַט איר ווינטן, נישט געשאַדט, —
ר'האַט אלע נאָדלען ווי געהאַט!

אָ מענענבוים, אָ מענענבוים,
כ׳ליב דיך, מענענבוים, און זער!
צו זיין, ווי דו — איז מיין פאָגער,
און וועל זיין, ווי דו, איך שווער!

כיזעל זיין, ווי דו, אָ מענענבוים!
די בעסטע צייט, די ערגסטע צייט —
קיינמאָל איך די פאָרב פאָרבייט,
און בין, ווי דו, אויף אַלעם גרייט!

א גרום פון מאטן.

איך גיי ארויס פאר דער מיר,
פליט א פייגעלע אראפ צו מיר,
א קליין פייגעלע פליט אראפ
און עם שטעלט זיך פאר מיר אפ!

סיפייגעלע — ביר אומבאקאנט. —
א פייגעלע פון ווייטן לאנד!
עס האט פאר מיר א קניקס געמאכט,
פון מאטעשי א גרום געבראכט!

דער מאטעשי גריסט און קושט...
— א פייגעלע, צי ווייסטו נישט,
ווען זיין קינד ער צו זיך נעמט?
זאג אים, דאס מין הערצל קלעמט...

פלי און זאג אים, פייגעלע קליין,
אז איך בענק נאך אים אין איין,
אז דער מאמען איז אויך שלעכט
און זי וויינט אויך גאנצע נעכט!

דער יתומהם בריוועלע.

דער מאמען שרייבט איר איינציק קינד,
כאפ עם אויף, דו ליבער ווינא!
און טראג ארויף אויף יענער וועלט
צו דער מאמעשים געצעלט...

נישט צו טרינקען, נישט צו עסן,
און זיי הייסן דורך פארגעסן!
שלאפן אויף א הארטן קאסמן...
איד קען שלאפן, איד קען פאסמן...

און די שווערסטע לאסטן טראגן,
לאזן זיי נאר מיד נישט שלאגן,
מאמע מוטער, מאמע מוטער!
אוי, זיי שמייסן מיד מיט ריטער...

זיי ווילן מיד נאר וויינען הערן,
און איד, מאמע, האב קיין טרערן,
ליג איד, מאמעשי, און ציטער
איז מיר ביטער, מאמע מוטער!

א י נ ה א ל ט .

א מומער=לידער.

וייט	
5	קוק, מיין קינדעלע קליין
6	יעדע מוטער
7	צו די פיסלעך
8	אויפהייבנדיק דאָס געפאלענע קינד
—	ברייטעלע
9	דער הימל טריפט
—	לערנענדיק ניין
10	מיטן קינד טאַנצנדיק
—	קלעזמערל
11	קעלבעלע
12	קיבעלעך באַקן
—	דריי ווייסע גענו און דאָס שוּחטל
יאַנקעלע רייט; יאַנקעלע פאַרט, יאַנקעלע שליטלט זיך:	
13	רייס צום פרישטיק
—	אויסן שטעקן
15	אין שלימן צו די עסקיטאַסן
16	אויפן פעודל פאַרן שלאָף
17	דאָס הינטל
19	דער רייטערמאַן
20	קוקו

ב. שלאָף אין וויגן-לידער.

- 21 אוי, אוי, אוי
- דרין וויבער
- 22 שטייט אַ ביימעלע
- אויף די גרינע צווייגעלעך
- 23 אליהו הנביא
- 25 שלאָף, מיין קינדעלע
- 26 קעצעלע שטיל
- 27 אויף די גרינע צווייגעלעך
- צוגעדעקט די פישעלעך
- 28 אַ פיינער דופט
- 29 ס'נעסטל ווייך אויסגעבעט
- 30 אויפן גרינעם בערגעלע
- 31 שטייט אַ בערנבוים
- 33 לינט אַ העועלע אין קרויט
- 34 ווינטער=צייט
- 35 ביים קראַנקן קינד

צאָלן, אַלף=בית, רעטענישן:

- 39 דער טאַטע איינס
- אַלף, בית, נימל
- 40 טאַטע=מאַמע
- 41 10, 20, 30
- 43 וואָס איז שווערער
- לייט
- וויפל טעג
- 44 אַ טאַג מיט אַ נאַכט

ש פ י ל ן

45	באַל=שפּיל	
—	צו דער וואַנט	
46	בעלעכל, בעלעכל	
—	צוגד מיט בוח	
47	צו דער ערד! צו דער ערד!	
48	איך צו דיר	
49	מיט דער לינקער האַנט געקלאַפּט	
50	פּלינקער! פּלינקער!	
51	סאַל-אַטן=שפּיל	
53	אינם פּרישן גרינעם מאַי	
54	באַלאַנערוינג	
55	פלעצער כאַפּן	
57	בעקן=פּרויט	
59	יענער=און האָזן=שפּיל	
62	קראַנצן פּלעבטן	

אַ ר ב ע ט

63	דער סקולפּטאָר	
64	דער סטאַלאַר	
—	די וועש	
66	דער שמיד	
67	דער יענער	
68	די סופּה	
69	דער שיפּער	
72	דאָס גערטל	
—	אויך וועל אַ פּרייד דערלעבן	
74	ווינטער=אַוונטן	

לידער און לידלעך.

76	דאָס הינטעלע
—	די ווינט=מיל
77	נאָכט
—	די רייזע אַרום דער וועלט
79	האַרבסט
—	ווינטער
80	אויפן דאַרן צווייגעלע
—	ווינטערמאַן קלאַפט אין טיר
82	פּרילינג
83	נראָזן שפּראַצן
84	דער פּויגל
—	ציקעלע
85	דעגן
—	ענטלעך
88	די בין
—	בינעלע, בינעלע, זום, זום, זום!
89	בינעלע, בינעלע, האָניק מאַך!
—	די טויבן
90	טויבן און טויבנשלאַק
92	ל"ג בעומר

לאַך = און שפּאַט = לידער.

93	וואו דאָס מיזל וואוינט
95	דער סראָש
96	עטעלע
97	דער אינדיק און די הינער
99	קרייערמאַן און זיין ווייבער=שול

101 דאָס מיידל אין זאַסערמיל

103 קאַץ און מויו

פיר צייטן אין יאָר:

108 פּרילינג, זומער, האַרבסט, ווינטער (פאַרשטעלונג)

פאַרשיידנס.

113 דער טענטנבוים אָדער די שבועה

115 אַ גרויס פון טאַטן

116 דער יתומהם בריוועלע

פארלאג און פוכהאנדלונג

סוף פ. א. קלעצקיין

WARSAWA, LESZNO 36, m. 22
